

kmeta. Izvedeli smo, da bi grajšček Pongrac z Vurberga tudi moral oddati par volov, ker ima pet parov in jih toliko ne rabi in tudi krme ne bo imel, da bi jih prerediti čez zimo. Toda ni jih hotel oddati. In ne le, da okrajno glavarstvo ni poslalo orožnika k njemu, marveč okrajni živinozdravnik je se zagovarjal grajščaka, da zdaj volov še ne bo oddal. Tako se dela pri nas. Kmeta se stiska, od njega se zahteva zrno, živina, jajca, grajščaka in mestjana pa se varuje! Mi javno pozivljamo gospoda okrajnega glavarja, da napravi tukaj red! Pravica na vse strani! Naše gosode poslance pa prosimo, da na znanijo to na merodajnem mestu!

Klanje svinj brezpogojno dovoljeno. Na mnogih krajih je razširjena govornica, da se od 1. sept. naprej svinj ne sme doma klati brez uradnega dovoljenja. To je popolnoma neresnična vest. Svinje za domačo potrebo se sme prejkoslej doma prosto zaklati, ne da bi bilo trebalo komu kaj naznaniti. Če se bo kaj spremenilo, bomo poročali.

Krompirja, ki se je pridelal v vrtilih, ni treba oddati, tako se naznanja uradno. Mislimo, da je to uradno poročilo pač popolnoma nepotrebno, ker krompirja iz vrtoč pač ne bo več mogoče od nikogar zahtevati, ker ga je že davno zasegel človeški želodec.

Mletje žita. Urad za ljudsko prehrano je določil, da se mora iz pšenice odslej izmleti 82 odstotkov moka (dosedaj 90 odstotkov), iz rži pa 85% moka (dosedaj 90%), ostalo pa otrobi. Moka bo torej odslej nekoliko boljša.

Sladkor za petijot. Slišimo, da nemški vinotrožci in vinogradniki pridno vlagajo prošnje za dobavo sladkorja za napravo petijota. Čudimo se, da se slovenskih vinogradniških krogov ni obvestilo, da se bo dobil sladkor v ta namen. Letos sladkor ni namenjen za izboljšanje vina, ampak za napravo petijota, v krajih, kjer primanjkuje sadja, ali pa je isto tako žlahtne kakovosti, da ga je škoda v veliki meri uporabiti za pijačo. V slovenskem delu dežele je mnogo takih krajev, kjer se rabi mnogo domače pijače za delavce, a ni ne trohice sadja. Zahtevamo in sicer odločno zahtevamo, naj se sladkor, ki je na razpolago, dodeli predvsem takim krajem in sicer kmetskim posestnikom, a ne bogatim vinotrožcem. Vinotrožcem letos absolutno ne gre ne enega kilograma sladkorja, ker bo vinski mošt imel itak dovolj stopinj sladkorja in ga ne bo treba poboljševati z dodajanjem sladkorja. Vlagajte torej, kmetski posestniki, ki bi radi delali iz vinskih tropin petijot za potrebno domačo pijačo, prošnje za dobavo sladkorja in sicer na naslov: C. kr. kletarski nadzornik Rihard Petrovan, Maribor, okrajno glavarstvo. Radi nujnosti pripravimo, da se oddajo prošnje ekspresno. V prošnji navedite, koliko hektolitrov petijota hočete napraviti in koliko sladkorja boste rabili v to svrhu. Prošnje še dajte potrditi pri županu in občinskem žetvenem komisarju. Kmetske vinogradnike, ki se jim bodo prošnje odbile, prosimo, da nam to takoj naznanijo.

Vinske cene. Od zanesljive strani izvemo: Okrožna komisija za določevanje primernih (ravnalnih) cen bo baje v najbližnjih dneh določila primerne cene za letošnji vinski mošt. Cena za navadna vina bo baje med 2 K 60 v do 3 K 40 v. Za sortirana vina bodo veljale boljše cene. Kdor torej ima količkej večji vinograd, naj trga letos vsako vrsto grozdja zase, tako da bo imel rizling v posebnem sodu, muškata v posebnem itd. Na sode, v katerih je sortirano vino, se morajo prilepiti listi z napisom: „Rizling 1917“, „Silvanec 1917“ ali „Burgundec 1917“, kakoršno vino pač je v sodu. — Gospodje, ki določajo cene, naj se vendar ozirajo tudi malo bolj na vina naših kmetskih vinogradnikov in naj ne dajejo prednosti vinom gosposkih in meščanskih vinogradnikov.

Kako se naj suši sadje? Poizvedovalni urad za pridelovanje zelenjave in krompirja nam naznanja, da je c. kr. namestništvo izdalo dvojezična navodila o sušenju sadja. Ta navodila se lahko dobijo zastoj pri zgoraj omenjenem Poizvedovalnem uradu v Gradcu, Burggasse 1, 3. nadstropje. — Ko to naznanjamo našim čitateljem, moramo pristaviti nekaj pripomb. Omenjeni urad bi v 20. stoletju vendar že moral vedeti, da se spodobi časniku pripisovati brezplačno vsaj en izvod knjige ali sploh duševnega proizvoda, kadar se prosi za njega objavo. Urednik mora vedeti, kaj objavi in kaj priporoči v svojem listu, drugače bi vsak žid v poštem katoliškem listu lahko hvalil in priporočal svoje umazano književno blago. Drugokrat se nam torej naj blagovoli „milostno“ doposlati vsaj en izvod dotičnega listka, da bomo poznali navodila! Sploh pa se nam čudno zdi, da se ta „navodila o sušenju sadja“ tako skrivajo pred svetom! Če je reč dobra in koristna, naj se izroči listom, da se doslovno objavi v vseh listih ter se na ta način vse ljudstvo seznanji z njo, če pa nič ne velja, potem pa te modrosti tudi na posebnih lističih ni potreba razširjati. Koliko ljudi bo pa tudi pisalo po dotični listek v Gradcu? Na dan torej z modrostjo, če ste v Gradcu iznašli kaj koristnega o sušenju sadja, dokler še ni prepozno!

Cene za les. Zveza avstrijskih lesnih veletrgovcev na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi mehki neotesani 42—60 K, trdi 55—110 K, mehke česke 90—118 K, oglati ali otesani mehki hlodi 80—120 K, trde deske 120—210 K. Za ostale vrste lesa je bilo poračevanje tako živahno, blaga pa tako malo, da ni bilo določenih sploh nobenih cen.

Najnovejša poročila.

Najnovejšie avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 12. septembra.

Italijansko bojišče.

V teku včerajšnjega dne je prišlo do hudih bojov samo na pobočju gore Sv. Gabrijele, ki so bili za nas ugodni. Sicer pa nič pomembnega.

Vzhodno bojišče.

Rusi in Rumuni so spetovano hudo napadali višine zahodno od Očene. Njihovi navalni so se večjele že v našem ognju izjalovili. Enkrat so pa bili s protisunkom odbiti.

Albansko bojišče.

Južno od mesta Berat so naše čete zapodile italijanske čete nazaj čez gornji Ozum. Pri Pogradcu ob jezeru Ohrida se naše čete umikajo pred sovražnikom, ki je v premoči.

Iz nemškega poročila.

Berolin, 12. septembra.

Vzhodno bojišče.

Med Vzhodnim jezerom in Dvino so nemške čete vrgle ruske poizvedovalne oddelke na več mestih nazaj.

Število vjetnikov izza bitke pri Rigi je narasilo na 8900. Plen znaša 325 topov, med temi dve tretjini težkih, več obloženih in malih železniških vlakov, več pionirskega orodja, streliva, živih ter številno avtomobilov in drugih vojaških vozil.

Med Prutom in Moldavo živahni artilerijski ogenj in poizvedovalni boji. Rusi pri kraju Solka nadaljujejo svoje napade. Južnozahodno od Turgul-Očene je sovražnik petkrat napadel naše črte, a je bil odbit.

Odmor na soški fronti

Vsa znamenja kažejo, da bo trajal odmor na soški fronti le kratko časa. Italijani spravljajo zdaj nove rezerve na soško fronto, dočim mečejo italijanski topovi v enomer granate na goro Sv. Gabrijele, da bi našim četam bilo onemogočeno popraviti naše ondotne postojanke. Italijani obstreljujejo iz ladijskih topov, ki streljajo na zelo veliko daljavo, naše postojanke, ki se nahajajo zadaj za goro Sv. Gabrijele, da bi dovoz živih in municije ovirali. Bržčas bo Kadorna že v kratkem ponovil še enkrat svoj poskus, da bi zavzel goro Sv. Gabrijele.

Avstrija nepremagljiva.

Vojaški sotrudnik je priobčil v švicarskem listu „Baseler Zeitung“ članek, v katerem opisuje veličanske italijanske napore ob soški fronti ter pravi sklepno: Po sijajnih avstrijskih zmagah v vzhodni Galiciji je že minul trenutek, ko bi bilo mogoče Avstrijo z orožjem podreti k tlom. Zgodovina bo svedočila potomcem, da sta osrednji velesili vstrajali v junaškem boju proti štirim petinam cele Evrope.

Rusi si zopet želijo carja?

Švicarski list „Bund“ poroča, da so v Petrogradu izsledili organizacijo, katera se zove „Sveta Rusija.“ Glasilo te organizacije je list „Groza“, ki številko za številko piše, da more prinesiti kruh in mir edino le car. Angleži in Francozi so sovražniki Rusije. Mir bi se moral skleniti takoj.

Odgovor Nemčije na papeževo mirovno pismo.

Po poročilu iz Berolina se je glede odgovora Nemčije na papeževo mirovno pismo baje dosegel sporazum med vsemi nemškimi strankami. Dne 11. t. m. je imelo pod cesarjevim predsedstvom ministristvo sejo, v kateri se je določila vsebina odgovora na papeževo mirovno pismo.

Angleška mirovna ponudba?

Ogrski list „Pesti Hirlap“ je dne 11. septembra priobčil maloverjetno brzjavko iz Berolina, ki pravi, da se v Berolinu vzdržuje vest, češ, Anglija bi bila stavila mirovno ponudbo Avstriji in Nemčiji. V tej mirovni ponudbi baje ni nič omenjena Rusija in tudi Balkana se ne omenja.

Kitajska ne bo sklenila posebnega miru.

Angleški list „Daily Mail“ poroča, da je Kitajska dne 2. septembra sklenila se pridružiti londonski pogodbi, po kateri se zaveže, da ne bo sklenila nobenega posebnega miru.

Bolgarska kraljica umira.

Iz Sofije poročajo, da je bolgarska kraljica Eleonora smrtonevarno obolela. Novejša poročila pravijo, da je delovanje srca tako slabo, da se je bati najhujšega.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatu ni bilo po tujem hmelju nobenega popraševanja in so bile cene samo na papirju. Cene za češki hmelj so se pa po kakovosti blaga gibale med 110—140 K za 50 kg. Položaj avstrijskih hmeljarjev je postal naravnost obupen. Za prihodnje leto se namerava zopet opustiti polovica letošnjih hmeljskih nasadov.

Razne novice.

Dalmatinska občina — brez mož. Dalmatinska občina Sijarica je popolnoma brez mož. Okoli 300 se jih je izselilo v Ameriko, 150 jih je padlo že na bojišču, vsi drugi pa so pri vojakah.

Največji demant na svetu. V žezlu bivšega ruskega carja Nikolaja se nahaja največji in najdragocenejši demant celega sveta. Vrednost tega demanta se ceni na eno milijardo kron. Demant je kupil ruski knez Orlov od perzijskega kralja leta 1739 za 450.000 ruskih srebrnih rubljev in ga pozneje prodal ruski princesinji Tarakanovi. Ko je odstavljeni ruski car Nikolaj prvič videl ta dragoceni kamen, je baje rekel: „Bojim se, da mi bo ta kamen prinesel nesrečo.“ Ta dragoceni demant je sedaj last ruske začasne vlade.

Dr. Fric Adler pomiloščen. Naš cesar je morilca grofa Stürgha, dr. Frica Adler, ki je bil obsojen na smrt, pomiloštil. Smrtno kazen so mu spremenili v 18letno ječo.

Dopisi.

Maribor. Ponedeljek, dne 10. t. m., popoldne, je pri kopanju v Dravi utonil 15letni Rihard Ulaga, sin tukašnjega trgovca g. Jožefa Ulaga. Trupla še dosedaj niso našli. Naše sožalje!

Maribor. Naš sodni okraj mora v enem mesecu oddati 104 vagone sena. Dobivamo pritožbe, da se je prvotni razdeljevalni načrt tako čudno sestavil, po katerem bi morale hribovite občine oddati mnogo več kot občine v ravnini in nižinah. Treba bo brezobzirno preiskati, kdo je to zakrivil.

Marenberg. Shod, ki se je vršil pri Sv. Janezu v nedeljo dne 9. septembra, je bil dobro obiskan in prav zanimiv. Razun nekaterih poučnih govorov in deklamacij, ki smo jih z veseljem poslušali, se je nam tudi pojasnila, kolikor dovoljuje previdnost, bodočnost naše ožje domovine, kar mora prav posebno zanimati nas, ki živimo ob meji.

Sv. Duh na Ostrem Vrhu. Zloglasni Jožef Pavlič, p. d. Hazenbah pri Sv. Križu nad Mariborom, se je kot črnovojnik v Mariboru obesil. Oblastniki si naj zabeležijo take svoje zveste gonjače in pomagače iz začetka vojske 1914.

Sv. Jurij v Slov. gor. Na Malni je po noči dne 27. avgusta požar uničil hišo in svinjske hleve posestnika Mariji Bauman. Škoda je okoli 20.000 K.

Vurberg. Mnogo se dandanes toži o surovosti mladine, a še bolj po mestih kot po deželi. To smo skusili tudi na Vurbergu pretekli četrtek. Iz Maribora je prišlo pet gospodičen od 14 do 20 let. Ker ni bilo domačih ljudi blizu, so zakurile za cerkvijo ravno za velikim oltarjem velik ogenj. Tam so kuhale jajca, jabolka, krompir ter so pekle koruzo, kar smo spoznali po mnogih olupkih in lupinah ter praznih koruznih rogovih. Vpraša se le, kje so to dobile, ali so to kupile, ali je drugače prišlo v njihovo lastnino?! Drva so ukradle. Da so njihovi predniki jedli nekaj želod v tevtoburskem gozdu, spričuje to, ker so pustile nekaj strzanih listov graškega „Tagblatta“ na mestu. Pa še nekaj so pustile in sicer nekaj takega, kar puščajo konji na cestah. „Heil!“ nemška kultura!

Dramlje. Umrl je dne 8. septembra veleposestnik Martin Laubič. Bil je svojčas župan občine Bezovica. Laubič je bil vrl mož in vnet za dobro stvar. Star je bil 65 let. Dolgoletnemu naročniku „Slovenskega Gospodarja“ svetila večna luč!

Dobrna. Dne 8. septembra je umrl v okolici Vrba Martin Sedovnik, p. d. Stari Golob, star 97 let. Rojen je bil dne 27. oktobra 1820. Pač izredno visoka starost za današnje čase in vredna, da se jo zabeleži.

Celje. Pouk na orglavski šoli se prične dne 15. septembra. Sprejele se bodo tudi gospodične.

Celje. Umrl je na griži g. Josip Berk, knjigovodja Posojilnice v Celju, v 41. letu svoje starosti. N. p. v m.!

Dobova. Jubilejno svečanost, 50letnico posvečevanja cerkve in patrocinij „Ime Marije“ smo dne 9. t. m. obhajali v prisrčnem duhovnem veselju. Po slovesni procesiji je g. dekan blagoslovil nova slikana okna v svetišču z lepimi okraski in podobami sv. Ane, sv. Jožefa, sv. Antona Pad. in sv. Katarine, katera okna so kras lep cerkvi, vreden spomin zlatega jubileja in darežljivosti župljanov, ki so v ta namen v enem letu darovali 4500 K. V pridigi je poznat govornik g. profesor dr. Medved razložil zgodovino farnе cerkve, ki je delila z župljani veselje in žalost; ganljiv je bil govor o moči in blagoslovu cerkve, o oltarju; tja naj prihajajo vsi farani v vseh zadevah, k Jezusu vsemogočnemu, usmiljenemu in resničnemu, k Mariji, svetli zvezdi, k Bogu, v sv. nebo. V vednem spominu bodo do solz ginjeni poslušalci, domači in romarji iz treh kronovin ohranili besede tolažbe in vspodbude v resnem življenju.